MA’LUMOTLARGA ASOSLANGAN BOSHQARUV (DATA-DRIVEN MANAGEMENT) MAKTABGACHA TA’LIM TASHKILOTI FAOLIYATIDA

Sanaqulova Shaxnoza Yusupovna
Samarqand viloyati
Kattaqo‘rg‘on tumani 46-DMTT direktori

Annotatsiya: *Mazkur maqolada maktabgacha ta’lim tashkilotlari faoliyatini boshqarishda ma’lumotlarga asoslangan boshqaruv (Data-Driven Management) yondashuvining mazmuni, ahamiyati va amaliy imkoniyatlari tahlil qilinadi. MTTda shakllanadigan turli ma’lumotlar bazasidan samarali foydalanish, ularni tahlil qilish orqali boshqaruv qarorlarini qabul qilishning afzalliklari yoritilgan. Shuningdek, ma’lumotlarga asoslangan boshqaruvni joriy etishda uchraydigan muammolar hamda MTT direktorlari uchun amaliy tavsiyalar ishlab chiqilgan.*

Kalit so‘zlar: *ma’lumotlarga asoslangan boshqaruv, Data-Driven Management, maktabgacha ta’lim, MTT, ta’lim menejmenti, monitoring, tahlil, raqamli boshqaruv, boshqaruv qarorlari.*

Аннотация: *В статье рассматриваются сущность, значение и практические возможности использования подхода Data-Driven Management в управлении дошкольными образовательными организациями. Раскрываются вопросы эффективного использования данных, формирующихся в деятельности дошкольной организации, для принятия обоснованных управленческих решений. Также анализируются преимущества, существующие проблемы внедрения данного подхода и предлагаются практические рекомендации для руководителей дошкольных образовательных организаций.*

Ключевые слова: *управление на основе данных, Data-Driven Management, дошкольное образование, управление, мониторинг, анализ данных, цифровое управление, управленческие решения.*

Abstract: *This article examines the concept, significance, and practical applications of Data-Driven Management in the administration of preschool educational institutions. It explores how educational data can be effectively collected, analyzed, and utilized to support evidence-based managerial decision-making. The paper also discusses the advantages, implementation challenges, and practical recommendations for preschool directors in adopting a data-driven management approach.*

Keywords: *Data-Driven Management, data-based management, preschool education, educational management, data analysis, monitoring, digital management, decision-making.*

Mamlakatimizda maktabgacha ta’lim tizimini modernizatsiya qilish, ta’lim sifati va boshqaruv samaradorligini oshirish davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishlaridan biri sifatida e'tirof etilmoqda. So‘nggi yillarda maktabgacha ta’lim tashkilotlari faoliyatiga zamonaviy boshqaruv mexanizmlarini joriy etish, raqamli texnologiyalardan samarali foydalanish hamda boshqaruv qarorlarining asoslanganligini ta’minlash masalalariga alohida e'tibor

qaratilmoqda. Bunday sharoitda rahbar faoliyatining samaradorligi nafaqat uning tajribasi va kasbiy mahorati, balki mavjud ma’lumotlardan qay darajada oqilona foydalana olishiga ham bevosita bog‘liq bo‘lib qolmoqda.

An’anaviy boshqaruv amaliyotida ko‘plab qarorlar rahbarning kuzatuvlari, shaxsiy tajribasi yoki intuitiv xulosalariga asoslanib qabul qilingan bo‘lsa, zamonaviy menejment boshqaruvni aniq dalillar va ishonchli ma’lumotlar asosida tashkil etishni talab etmoqda. Aynan shu yondashuv xalqaro amaliyotda Data-Driven Management, ya’ni ma’lumotlarga asoslangan boshqaruv nomi bilan keng qo‘llanilmoqda. Ushbu model boshqaruv qarorlarini mavjud statistik ma’lumotlar, monitoring natijalari, tahliliy ko‘rsatkichlar va real holatni aks ettiruvchi dalillar asosida qabul qilishni nazarda tutadi.

Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida har kuni katta hajmdagi ma’lumotlar shakllanadi. Tarbiyalanuvchilar davomati, pedagoglarning kasbiy rivojlanishi, ta’lim sifati monitoringi, ota-onalar murojaatlari, sog‘liqni saqlash ko‘rsatkichlari, moliyaviy va xo‘jalik faoliyatiga oid ma’lumotlar shular jumlasidandir. Aksariyat hollarda ushbu ma’lumotlar faqat hisobot tayyorlash vositasi sifatida qaraladi. Aslida esa ular tashkilot faoliyatini chuqur tahlil qilish, muammolarni erta aniqlash, rivojlanish tendensiyalarini baholash va samarali boshqaruv qarorlarini ishlab chiqish uchun muhim axborot manbai hisoblanadi.

Ma’lumotlarga asoslangan boshqaruv yondashuvi rahbarga vaziyatni xolis baholash, resurslardan oqilona foydalanish, ta’lim sifatini muntazam nazorat qilish va tashkilot rivojlanishini strategik rejalashtirish imkonini beradi. Bunda ma’lumotlarning o‘zi maqsad emas, balki boshqaruv sifatini oshirishga xizmat qiluvchi vosita sifatida qaraladi. Qarorlarning aniq dalillarga tayanishi boshqaruvning shaffofligini oshiradi, subyektivlikni kamaytiradi hamda amalga oshirilayotgan islohotlarning natijadorligini baholash imkoniyatini kengaytiradi.

Mazkur maqolada ma’lumotlarga asoslangan boshqaruvning nazariy asoslari, maktabgacha ta’lim tashkilotlari faoliyatida undan foydalanish imkoniyatlari, mavjud muammolar hamda MTT direktorlarining boshqaruv amaliyotida ushbu yondashuvni samarali qo‘llash bo‘yicha ilmiy-amaliy tavsiyalar bayon etiladi.

Ma’lumotlarga asoslangan boshqaruvning mazmuni va zamonaviy ta’limdagi ahamiyati

Zamonaviy boshqaruv nazariyasida ma’lumotlar tashkilot faoliyatini rivojlantirishning eng muhim strategik resurslaridan biri sifatida e'tirof etiladi. Raqamli texnologiyalarning rivojlanishi natijasida boshqaruv jarayonlarida hosil bo‘layotgan ma’lumotlar hajmi yildan-yilga ortib bormoqda. Ushbu ma’lumotlardan oqilona foydalanish esa rahbarning kasbiy samaradorligini belgilovchi asosiy omillardan biriga aylanmoqda. Shu sababli bugungi kunda rivojlangan davlatlarning ta’lim tizimida boshqaruv qarorlarini aniq faktlar va tahliliy ma’lumotlarga tayangan holda qabul qilish ustuvor yo‘nalish sifatida qaralmoqda.

Ma’lumotlarga asoslangan boshqaruv deganda tashkilot faoliyati davomida shakllanadigan turli ko‘rsatkichlarni muntazam yig‘ish, tizimlashtirish, tahlil qilish va ular asosida boshqaruv qarorlarini ishlab chiqish jarayoni tushuniladi. Ushbu yondashuvda qarorlar shaxsiy fikr yoki taxminlarga emas, balki real vaziyatni aks ettiruvchi dalillarga asoslanadi. Natijada rahbar tashkilot faoliyatini yanada chuqurroq anglaydi, mavjud

muammolarni o‘z vaqtida aniqlaydi va ularni bartaraf etish bo‘yicha asoslangan choralarni belgilaydi.

Ta’lim tizimida ma’lumotlarga asoslangan boshqaruvning ahamiyati ayniqsa yuqori hisoblanadi. Chunki ta’lim sifati ko‘plab omillarning o‘zaro ta’siri natijasida shakllanadi. Tarbiyalanuvchilarning rivojlanish ko‘rsatkichlari, pedagoglarning kasbiy mahorati, metodik ishlarning samaradorligi, ota-onalar bilan hamkorlik darajasi, moddiy-texnik baza holati hamda ichki nazorat natijalari bir-biri bilan chambarchas bog‘liqdir. Ushbu omillarni alohida emas, balki yagona tizim sifatida tahlil qilishgina boshqaruvning haqiqiy holatini namoyon etadi.

Maktabgacha ta’lim tashkiloti faoliyatida har kuni katta hajmdagi ma’lumotlar shakllanadi. Tarbiyalanuvchilar davomati, sog‘lig‘i, rivojlanish dinamikasi, pedagoglarning malaka oshirish natijalari, mashg‘ulotlar monitoringi, ota-onalar murojaatlari, moliyaviy xarajatlar va xo‘jalik faoliyatiga oid ko‘rsatkichlar shular jumlasidandir. Mazkur ma’lumotlar odatda hisobotlar, jurnallar va elektron platformalarda saqlanadi. Biroq ularning aksariyati faqat statistik axborot sifatida qolib ketadi. Vaholanki, ushbu ma’lumotlar chuqur tahlil qilinganda tashkilot rivojlanishiga to‘sqinlik qilayotgan omillar, mavjud imkoniyatlar va istiqbolli yo‘nalishlarni aniqlash mumkin bo‘ladi.

Ma’lumotlarga asoslangan boshqaruvning asosiy maqsadi ko‘proq ma’lumot yig‘ish emas, balki mavjud ma’lumotlardan oqilona foydalanishdir. Masalan, agar ayrim guruhlarda tarbiyalanuvchilar davomati muntazam pasayib borayotgan bo‘lsa, rahbar faqat statistik ko‘rsatkichni qayd etish bilan cheklanib qolmasligi kerak. Ushbu holatning sabablarini aniqlash, ota-onalar bilan ishlash holatini o‘rganish, sog‘liqni saqlash ko‘rsatkichlarini tahlil qilish va zarur choralarni belgilash boshqaruvning ma’lumotlarga asoslangan modeliga xos yondashuv hisoblanadi. Xuddi shuningdek, pedagoglarning malaka oshirish natijalari bilan ta’lim sifati monitoringi o‘rtasidagi bog‘liqlikni tahlil qilish orqali metodik ishlarni yanada takomillashtirish mumkin.

Mazkur yondashuv rahbar faoliyatini reaktiv boshqaruvdan proaktiv boshqaruvga o‘tkazadi. Reaktiv boshqaruvda muammo yuzaga kelgandan keyin unga yechim izlanadi. Ma’lumotlarga asoslangan boshqaruvda esa mavjud ko‘rsatkichlar muntazam kuzatilib boriladi, salbiy tendensiyalar oldindan aniqlanadi va muammo jiddiy tus olishidan avval zarur choralar ko‘riladi. Natijada boshqaruv jarayoni uzluksiz takomillashib boradi hamda tashkilotning barqaror rivojlanishi ta’minlanadi.

Bugungi kunda sun’iy intellekt, raqamli platformalar va analitik dasturlar ma’lumotlarga asoslangan boshqaruv imkoniyatlarini yanada kengaytirmoqda. Ular katta hajmdagi ma’lumotlarni qisqa vaqt ichida qayta ishlash, o‘zaro bog‘liqliklarni aniqlash, rivojlanish tendensiyalarini prognoz qilish hamda rahbar uchun tushunarli tahliliy hisobotlarni shakllantirish imkonini beradi. Biroq texnologiyalar qanchalik rivojlanmasin, ularning samaradorligi rahbarning tahliliy fikrlashi, kasbiy tajribasi va boshqaruv kompetensiyalariga bog‘liq bo‘lib qoladi. Chunki ma’lumotlar qaror qabul qilmaydi, ular faqat rahbarga to‘g‘ri qaror qabul qilish uchun zarur asosni yaratadi.

Shunday qilib, ma’lumotlarga asoslangan boshqaruv zamonaviy maktabgacha ta’lim tashkilotini rivojlantirishning eng muhim mexanizmlaridan biri hisoblanadi. Ushbu

yondashuv boshqaruvning ilmiy asoslanganligini kuchaytiradi, qarorlar sifatini oshiradi, resurslardan samarali foydalanishni ta’minlaydi hamda ta’lim sifatini uzluksiz takomillashtirish uchun mustahkam zamin yaratadi.

MTT boshqaruvida ma’lumotlar manbalari va ulardan samarali foydalanish

Maktabgacha ta’lim tashkilotida samarali boshqaruvni yo‘lga qo‘yish uchun eng muhim shartlardan biri to‘g‘ri va ishonchli ma’lumotlar manbalariga ega bo‘lish hamda ularni tizimli ravishda tahlil qila olishdir. Har qanday boshqaruv qarori, agar u real holatni aks ettiruvchi ma’lumotlarga asoslanmasa, ko‘proq taxminiy xarakterga ega bo‘lib qoladi va bu esa tashkilot rivojlanishida turli noaniqliklarga olib kelishi mumkin. Shu sababli MTT rahbari uchun ma’lumotlar qayerdan olinishi, ular qanchalik ishonchli ekani va qanday maqsadda tahlil qilinishi juda muhim ahamiyat kasb etadi.

MTT faoliyatida shakllanadigan ma’lumotlarni bir necha asosiy guruhlarga ajratish mumkin. Birinchi guruhga tarbiyalanuvchilar bilan bog‘liq ma’lumotlar kiradi. Bu guruhda bolalarning davomati, jismoniy va psixologik rivojlanish ko‘rsatkichlari, mashg‘ulotlardagi ishtiroki, individual yondashuv talab qiladigan holatlar hamda sog‘liq holati bo‘yicha qaydlar muhim o‘rin tutadi. Ushbu ma’lumotlar ta’lim-tarbiya jarayonining samaradorligini baholashda asosiy indikator sifatida xizmat qiladi.

Ikkinchi muhim manba pedagogik jamoa faoliyati bilan bog‘liq ma’lumotlardir. Pedagoglarning malaka darajasi, kasbiy rivojlanish dinamikasi, metodik ishlarda ishtiroki, innovatsion yondashuvlardan foydalanish darajasi hamda dars mashg‘ulotlarining sifati bo‘yicha monitoring natijalari rahbar uchun muhim tahliliy asos bo‘lib xizmat qiladi. Ushbu ma’lumotlar orqali jamoaning kuchli va zaif tomonlarini aniqlash, malaka oshirish yo‘nalishlarini belgilash hamda pedagogik jarayonni takomillashtirish mumkin bo‘ladi.

Uchinchi guruh ota-onalar bilan ishlash jarayonida shakllanadigan ma’lumotlarni o‘z ichiga oladi. Ota-onalar murojaatlari, ularning qoniqish darajasi, taklif va e'tirozlari, shuningdek, MTT faoliyatiga nisbatan bildirilgan fikrlar boshqaruv qarorlarini shakllantirishda muhim ahamiyatga ega. Ota-onalar fikri ta’lim tashkilotining tashqi baholanishi sifatida qaralib, u orqali xizmat sifati va imij darajasi aniqlanadi.

To‘rtinchi manba moliyaviy va moddiy-texnik resurslarga oid ma’lumotlardir. MTT budjeti, xarajatlar strukturasini tahlil qilish, jihozlar holati, ta’minot jarayonlari va infratuzilma imkoniyatlari tashkilotning barqaror faoliyat yuritishida muhim rol o‘ynaydi. Resurslardan oqilona foydalanish darajasi ham aynan ushbu ma’lumotlar orqali baholanadi.

Beshinchi guruh ichki monitoring va nazorat tizimi natijalarini o‘z ichiga oladi. Ta’lim sifati monitoringi, ichki audit natijalari, rejalarning bajarilishi va turli nazorat tadbirlaridan olingan ma’lumotlar rahbarga real vaziyatni baholash imkonini beradi. Bu ma’lumotlar asosida muammoli yo‘nalishlar aniqlanadi va ularni bartaraf etish bo‘yicha chora-tadbirlar ishlab chiqiladi.

Ma’lumotlardan samarali foydalanish faqat ularni yig‘ish bilan cheklanib qolmaydi. Eng muhim bosqich bu ma’lumotlarni tahlil qilish va ular asosida boshqaruv qarorlarini ishlab chiqishdir. Amaliyot shuni ko‘rsatadiki, ko‘plab tashkilotlarda ma’lumotlar mavjud bo‘lsa-da, ular chuqur tahlil qilinmaydi yoki boshqaruv jarayonida yetarli darajada qo‘llanilmaydi. Natijada qarorlar ko‘pincha mavjud holatni to‘liq aks ettirmaydi.

Zamonaviy yondashuvda ma’lumotlarni tahlil qilish jarayoni oddiy statistik hisob-kitoblardan kengroq ma’noga ega bo‘lib, u tendensiyalarni aniqlash, o‘zgarish dinamikasini kuzatish, sabab-oqibat bog‘liqliklarini tahlil qilish hamda kelajakdagi rivojlanish yo‘nalishlarini prognoz qilishni o‘z ichiga oladi. Bu jarayonda raqamli texnologiyalar va sun’iy intellekt vositalarining o‘rni tobora ortib bormoqda, chunki ular katta hajmdagi ma’lumotlarni qisqa vaqt ichida qayta ishlash va vizual tahliliy natijalar taqdim etish imkonini beradi.

Shu tariqa, MTT boshqaruvida ma’lumotlar manbalarini to‘g‘ri aniqlash va ulardan tizimli foydalanish rahbarning boshqaruv salohiyatini oshiradi, qarorlar sifatini yaxshilaydi hamda tashkilot faoliyatini ilmiy asosda rivojlantirishga xizmat qiladi.

Ma’lumotlarga asoslangan boshqaruvning afzalliklari va joriy etishdagi muammolar

Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida ma’lumotlarga asoslangan boshqaruv yondashuvini joriy etish rahbar faoliyatining sifat jihatdan yangi bosqichga ko‘tarilishini ta’minlaydi. Ushbu yondashuvning eng muhim afzalliklaridan biri boshqaruv qarorlarining aniq va ishonchli ma’lumotlarga tayangan holda qabul qilinishidir. Natijada subyektiv fikrlar, taxminlar yoki tasodifiy kuzatuvlarga asoslangan qarorlar o‘rnini tizimli tahlilga asoslangan boshqaruv egallaydi. Bu esa tashkilot faoliyatida barqarorlikni ta’minlash va rivojlanish jarayonlarini prognoz qilish imkonini kengaytiradi.

Yana bir muhim afzallik sifatida boshqaruv jarayonlarining shaffoflashuvini qayd etish mumkin. Ma’lumotlar asosida qabul qilingan qarorlar aniq dalillar bilan asoslanganligi sababli ularni tushuntirish, tahlil qilish va baholash osonlashadi. Bu holat tashkilot ichida ishonch muhitini mustahkamlaydi hamda pedagogik jamoa va rahbariyat o‘rtasidagi hamkorlikni kuchaytiradi. Shuningdek, shaffof boshqaruv tashqi hamkorlar va ota-onalar oldida tashkilot imijini yaxshilashga xizmat qiladi.

Ma’lumotlarga asoslangan boshqaruvning yana bir afzalligi resurslardan samarali foydalanish imkoniyatidir. Tahlil qilingan ma’lumotlar asosida qaysi yo‘nalishda ortiqcha xarajatlar mavjudligi, qaysi jarayonlar yetarli darajada samarali ishlamayotgani yoki qaysi sohalarda qo‘shimcha investitsiya zarurligi aniqlanadi. Bu esa moliyaviy va moddiy resurslarni oqilona taqsimlash imkonini beradi.

Shu bilan birga, mazkur yondashuvni amaliyotga joriy etishda bir qator muammolar ham mavjud. Eng asosiy muammolardan biri ma’lumotlar sifati va ularning to‘liqligi bilan bog‘liqdir. Ba’zi hollarda ma’lumotlar to‘liq yig‘ilmaydi, tizimlashtirilmaydi yoki muntazam yangilanmaydi. Natijada tahlil natijalari real holatni to‘liq aks ettirmasligi mumkin. Bu esa boshqaruv qarorlarining aniqligiga salbiy ta’sir ko‘rsatadi.

Yana bir muammo rahbar va pedagogik jamoaning ma’lumotlar bilan ishlash ko‘nikmalari yetarli darajada rivojlanmaganligi bilan bog‘liq. Ma’lumotlarni to‘g‘ri tahlil qilish, ularni sharhlash va amaliy qarorlarga aylantirish maxsus kompetensiyalarni talab etadi. Agar ushbu ko‘nikmalar yetarli bo‘lmasa, mavjud ma’lumotlar samarali boshqaruv vositasiga aylanmay qolishi mumkin.

Texnik va infratuzilmaviy cheklovlar ham muhim muammolardan biri hisoblanadi. Ba’zi maktabgacha ta’lim tashkilotlarida zamonaviy raqamli tizimlar yetarli darajada joriy etilmagan bo‘lishi mumkin yoki mavjud tizimlar bir-biri bilan integratsiyalashmagan bo‘ladi.

Bu esa ma’lumotlarni yig‘ish va tahlil qilish jarayonini murakkablashtiradi hamda vaqt sarfini oshiradi.

Shuningdek, ma’lumotlarga asoslangan boshqaruvni noto‘g‘ri talqin qilish xavfi ham mavjud. Ba’zi hollarda rahbarlar ma’lumotlarni mutlaq haqiqat sifatida qabul qilib, ularni kontekstdan ajratgan holda tahlil qilishlari mumkin. Aslida esa har qanday ma’lumot real pedagogik jarayonning faqat bir qirrasini aks ettiradi va uni to‘liq tushunish uchun kasbiy tajriba va kontekstual yondashuv zarur bo‘ladi.

Shu sababli ma’lumotlarga asoslangan boshqaruvni joriy etish jarayonida texnologik imkoniyatlar bilan bir qatorda inson omili ham muhim o‘rin tutadi. Rahbarning tahliliy fikrlashi, kasbiy tajribasi va strategik qarashlari ma’lumotlarni to‘g‘ri talqin qilishda hal qiluvchi rol o‘ynaydi. Ma’lumotlar esa ushbu jarayonni qo‘llab-quvvatlovchi asosiy vosita sifatida xizmat qiladi.

Umuman olganda, ma’lumotlarga asoslangan boshqaruv yondashuvi MTT faoliyatini zamonaviylashtirish, qaror qabul qilish jarayonini takomillashtirish va ta’lim sifatini oshirish uchun katta imkoniyatlar yaratadi. Biroq uning samaradorligi faqat texnologiyalar mavjudligiga emas, balki ularni to‘g‘ri qo‘llash madaniyati va boshqaruv kompetensiyalarining rivojlanganlik darajasiga ham bevosita bog‘liqdir.

Xulosa

Ma’lumotlarga asoslangan boshqaruv yondashuvi zamonaviy maktabgacha ta’lim tashkilotlari faoliyatini samarali tashkil etishning muhim strategik yo‘nalishlaridan biri sifatida shakllanib bormoqda. Ushbu yondashuv rahbarga mavjud vaziyatni chuqur tahlil qilish, muammolarni o‘z vaqtida aniqlash va ularni ilmiy asoslangan qarorlar orqali bartaraf etish imkonini beradi. Natijada boshqaruv jarayonlari intuitiv yondashuvdan voz kechib, aniq dalillar va tahliliy ma’lumotlarga asoslangan tizimli modelga o‘tadi.

Tahlillar shuni ko‘rsatadiki, MTT faoliyatida shakllanadigan turli ma’lumotlar — tarbiyalanuvchilar rivojlanishi, pedagoglar faoliyati, ota-onalar bilan hamkorlik, moliyaviy va moddiy resurslar hamda ichki monitoring natijalari — to‘g‘ri tahlil qilinganda tashkilotning real holatini to‘liq aks ettiruvchi muhim boshqaruv vositasiga aylanadi. Ushbu ma’lumotlar asosida qabul qilingan qarorlar esa ta’lim sifatini oshirish, resurslardan samarali foydalanish va tashkilotning barqaror rivojlanishini ta’minlashga xizmat qiladi.

Shu bilan birga, ma’lumotlarga asoslangan boshqaruvni samarali joriy etish uchun rahbar va pedagogik jamoaning raqamli kompetensiyalarini rivojlantirish, ma’lumotlar sifati va xavfsizligini ta’minlash hamda zamonaviy texnologiyalardan oqilona foydalanish zarur. Mazkur yondashuv faqat texnik vosita emas, balki boshqaruv madaniyatining yangi bosqichi sifatida qaralishi lozim.

Umuman olganda, ma’lumotlarga asoslangan boshqaruv MTT direktorining kasbiy faoliyatini modernizatsiya qilish, qarorlar sifatini oshirish va ta’lim jarayonini ilmiy asosda rivojlantirishda muhim o‘rin tutadi. Kelajakda ushbu yondashuv maktabgacha ta’lim tizimining ajralmas boshqaruv modeliga aylanishi kutilmoqda.

Amaliy tavsiyalar

Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida ma’lumotlarga asoslangan boshqaruvni samarali joriy etish maqsadida quyidagi amaliy tavsiyalarni inobatga olish maqsadga muvofiq

hisoblanadi: rahbarlar uchun ma’lumotlar bilan ishlash bo‘yicha muntazam malaka oshirish tizimini yo‘lga qo‘yish, barcha boshqaruv jarayonlarida asosiy ko‘rsatkichlarni aniqlash va ularni doimiy monitoring qilish, raqamli platformalardan keng foydalanish hamda ma’lumotlarni yig‘ish va tahlil qilish jarayonlarini standartlashtirish zarur. Shuningdek, pedagogik jamoada analitik fikrlash va raqamli savodxonlikni rivojlantirish, qaror qabul qilishda ma’lumotlarni asosiy dalil sifatida qo‘llash madaniyatini shakllantirish muhimdir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O‘zbekiston Respublikasining “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonuni. – O‘RQ–637-son, 2020-yil.
2. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining “Maktabgacha ta’lim va tarbiyaning davlat standarti to‘g‘risida”gi qarori. – 2020-yil.
3. “Ilk qadam” maktabgacha ta’lim tashkilotining davlat o‘quv dasturi. – Toshkent: Respublika ta’lim markazi.
4. Ishmuhamedov R., Abduqodirov A., Pardaev A. Ta’limda innovatsion texnologiyalar. – Toshkent: Iste'dod, 2018.
5. Musurmonova O. Ta’lim menejmenti. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2019.
6. Yo‘ldoshev J., Usmonov S. Pedagogik texnologiya asoslari. – Toshkent: O‘qituvchi, 2014.
7. OECD. Education at a Glance: Data and Educational Indicators. – Paris: OECD Publishing, latest edition.